

НАЦРТ

На основу члана 60. став 5. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 35/23), на предлог Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге,

Министарство информисања и телекомуникација доноси

ПРАВИЛНИК

о универзалном сервису у области електронских комуникација

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописује минимални скуп услуга који одговарајући широкопојасни приступ интернету треба да омогући, као и проток неопходан за пружање минималног скупа услуга, географска покривеност и квалитет пружања услуга универзалног сервиса, као и захтеви у погледу обезбеђивања једнаких могућности за коришћење услуга особама са инвалидитетом, узимајући у обзир степен развијености јавних комуникационих мрежа и расположивост јавно доступних електронских комуникационих услуга у Републици Србији.

Члан 2.

Основне услуге универзалног сервиса сагласно Закону о електронским комуникацијама (у даљем тексту: Закон) су:

- 1) одговарајући широкопојасни приступ интернету и приступ говорној комуникационој услузи по приступачним ценама, на фиксној локацији;
- 2) бесплатно упућивање позива службама за хитне интервенције;
- 3) посебне мере које особама са инвалидитетом и социјално угроженим потрошачима осигуравају једнаке могућности за приступ услугама универзалног сервиса.

Обим услуга универзалног сервиса из става 1. овог члана може се проширити тако да наведене услуге буду доступне по приступачним ценама не само на фиксној локацији.

Члан 3.

Услуге универзалног сервиса треба да обезбеде испуњење сваког разумног захтева крајњег корисника на територији Републике Србије за широкопојасним приступом интернету и приступ говорној комуникационој услузи, на једној фиксној локацији крајњег корисника, односно на месту његовог пребивалишта или боравишта.

Под разумним захтевом из става 1. овог члана подразумева се захтев за обезбеђивање приступа услугама универзалног сервиса на локацији на којој су трошкови изградње

неопходне инфраструктуре мањи од граничне вредности прописане одговарајућом методологијом за израчунавање нето трошкова (у даљем тексту: Методологија).

У случајевима када су трошкови изградње неопходне инфраструктуре већи од граничне вредности прописане Методологијом, такви захтеви се не сматрају разумним и обавезним за привредног субјекта.

Такође, пружалац услуга може и сам да одлучи да обезбеди приступ на локацијама за које се захтеви не сматрају разумним, при чему ће му бити надокнађени трошкови до висине предвиђене Методологијом, као разуман трошак.

Потребно је да пружалац услуга приликом одабира решења за реализацију обезбеђивања приступа услугама универзалног сервиса, размотри оптимална техничка решења у складу са захтевима корисника, конфигурацијом терена и предвиђеним трошковима.

Члан 4.

Широкопојасни приступ интернету и приступ говорној комуникационој услузи по приступачним ценама, на фиксној локацији остварује се у складу са Законом и овим правилником, посредством најмање једног пружаоца услуга, 24 часа дневно седам дана у недељи.

Широкопојасни приступ јавној електронској комуникационој мрежи и пружање говорне комуникационе услуге из става 1. овог члана обезбеђује се на технолошки неутралној основи.

Минимални скуп услуга који одговарајући широкопојасни приступ интернету треба да обезбеди, обухвата:

- 1) електронску пошту,
- 2) претраживаче који омогућују претрагу и проналажење свих врста информација,
- 3) основни интернет алат за оспособљавање и образовање,
- 4) информације или вести доступне на интернету,
- 5) алате за тражење посла,
- 6) професионално умрежавање,
- 7) интернет банкарство,
- 8) коришћење услуга е-управе,
- 9) друштвене мреже,
- 10) тренутну размену порука,
- 11) позиве и видео позиве,
- 12) обезбеђење техничких предуслова за *on line* рад и учење од куће.

Широкопојасни приступ интернету подразумева проток података неопходан за пружање минималног скупа услуга који у долазном смеру није мањи од 10 Mbit/s и у одлазном смеру није мањи од 1 Mbit/s.

Члан 5.

Ради реализације приступа говорној комуникационој услузи, привредном субјекту који је одређен за пружаоца услуга, додељују се опсеги бројева географске нумерације, у складу са Планом нумерације, на начин предвиђен Законом.

Члан 6.

Доступност услуга универзалног сервиса на фиксној локацији неопходно је обезбедити на локацијама на којима исте услуге није могуће обезбедити под уобичајеним комерцијалним условима или путем других инструмената јавне политике.

Регулатор прикупља информације о географској распрострањености широкопојасних мрежа и проверава доступност услуга обухваћених обавезом пружања услуга универзалног сервиса.

Члан 7.

Услуге прописане одредбом члана 4. став 3. овог правилника пружају се са истим квалитетом свим корисницима исте јавне електронске комуникационе мреже.

Регулатор проверава квалитет услуга из члана 4. став 3. овог правилника у складу са одговарајућим међународним препорукама, на начин прописан Законом и подзаконским актом којим су, између осталог, ближе уређени параметри квалитета електронских комуникационих услуга.

Члан 8.

Једнаке могућности за широкопојасни приступ интернету и приступ говорној комуникационој услузи, укључујући упућивање позива хитним службама, обезбеђују се за особе са инвалидитетом и социјално угрожене потрошаче применом посебних мера.

За особе са инвалидитетом се примењују мере обезбеђивања терминалне опреме и/или апликација прилагођених за коришћење особама са различитим врстама инвалидитета, минимално у мери прописаној Законом и подзаконским актом којим је ближе уређено обезбеђивање доступности услуга и терминалне опреме крајњим корисницима са инвалидитетом.

За социјално угрожене потрошаче примењују се посебне мере, и то:

- 1) одобравање попушта за обезбеђивање приступа услугама из члана 3. овог правилника на једној фиксној локацији крајњег корисника, односно на месту његовог пребивалишта или боравишта;
- 2) одобравање попушта на месечну претплату за услуге универзалног сервиса,
- 3) посебне понуде тарифних пакета или појединачних услуга.

Социјално угрожени потрошач, у складу са законом и овим правилником, је:

- 1) корисник додатка за помоћ и негу другог лица који то право остварује у складу са прописима којима се уређује социјална заштита;

- 2) корисник права на новчану социјалну помоћ који то право остварује у складу са прописима којима се уређује социјална заштита;
- 3) корисник права на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица који то право остварује у складу са прописима којима се уређује пензијско и инвалидско осигурање;
- 4) корисник права на пензију који живи сам и који остварује месечни износ пензије који није већи од најнижег износа пензије утврђеног у осигурању запослених у складу са прописима којима се уређује пензијско и инвалидско осигурање;
- 5) пружалац услуге породичног смештаја који то право остварује у складу са прописима којима се уређује социјална заштита;
- 6) корисник права на дечији додатак који то право остварује у складу са прописима којима се уређује финансијска подршка породици са децом.

Члан 9.

На захтев потрошача, услуга универзалног сервиса може обухватити само приступ говорној комуникационој услузи. Потрошач није у обавези да користи и плаћа услуге универзалног сервиса које му нису потребне или их не захтева.

Члан 10.

Одредбе овог правилника односе се и на крајње кориснике који могу бити микро, мала и средња правна лица и непрофитне организације. Обавеза пружаоца услуга је да обезбеди доступност услуга универзалног сервиса на адреси на којој је крајњи корисник регистрован.

Члан 11.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о универзалном сервису („Службени гласник РС”, број 24/12).

Члан 12.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: _____

У Београду _____.____. 2024. године

МИНИСТАР

др Михаило Јовановић

Образложење

I. Правни основ

Правни основ за доношење Правилника о универзалном сервису (у даљем тексту: Правилник) садржан је у одредби члана 60. став 5. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, број 35/23, у даљем тексту: Закон).

Одредбом члана 60. став 5. Закона прописано је да министарство надлежно за послове телекомуникација (у даљем тексту: Министарство), на предлог Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор), ближе прописује минимални скуп услуга који одговарајући широкопојасни приступ интернету треба да омогући, проток неопходан за пружање минималног скупа услуга, географску покривеност и квалитет пружања услуга универзалног сервиса, као и захтеве у погледу обезбеђивања једнаких могућности за коришћење услуга особама са инвалидитетом, узимајући у обзир степен развијености јавних комуникационих мрежа и расположивост јавно доступних електронских комуникационих услуга у Републици Србији.

II. Разлози за доношење

Одредбе Закона, које се односе на универзални сервис, усклађене су са одредбама Директиве (ЕУ) 2018/1972 Европског парламента и Савета од 11. децембра 2018. године о Европском закону електронских комуникација (у даљем тексту: ЕЕСС) и измењене су у поређењу са претходно важећим законом и правилником који је ближе уређивао универзални сервис. Измене, у односу на Правилник о универзалном сервису („Службени гласник РС”, број 24/12), који престаје да важи даном ступања на снагу Правилника састоје се у:

- ревизији списка услуга универзалног сервиса (именици и јавне телефонске говорнице нису обавезне услуге),
- уведен је широкопојасни приступ уместо функционалног приступа интернету,
- широкопојасни приступ интернету и приступ говорној комуникационој услузи се може проширити тако да не обухвата само фиксну локацију,
- корисник услуга универзалног сервиса не мора да користи и плаћа све услуге универзалног сервиса већ само оне које му стварно требају.

Одредбама предложеног Нацрта правилника, у законодавство Републике Србије се преносе одредбе Прилога 5. ЕЕСС, које дефинишу минимални скуп услуга који одговарајући широкопојасни приступ интернету треба да обезбеди.

Такође, доношењем овог правилника доступност услуга универзалног сервиса крајњим корисницима ће се обезбедити на локацијама на којима исте услуге није могуће обезбедити под уобичајеним комерцијалним условима.

III. Објашњење појединих решења

Одредбом чл. 1. и 2. овог правилника уређен је предмет правилника и обим услуга универзалног сервиса.

Одредбом члана 3. Правилника прописује се разуман захтев и наводе се критеријуми за утврђивање истог. Разуман захтев се дефинише као захтев за обезбеђивање приступа услугама универзалног сервиса на локацији на којој су трошкови изградње неопходне инфраструктуре мањи од граничне вредности прописане одговарајућом методологијом за израчунавање нето трошкова. Наведени критеријум за оцену разумног захтева се заснива на методологији за израчунавање нето трошкова која ће бити ближе уређена општим актом Регулатора из члана 64. став 3. Закона.

Одредбом члана 4. Правилника преузете су одредбе Прилога 5. ЕЕСС-а. Дефинисан је минимални скуп услуга који одговарајући широкопојасни приступ интернету треба да обезбеди. Проток података неопходан за пружање минималног скупа услуга не може бити мањи од 10/1Mbit/s. Наведени проток је одређен на основу искустава земаља Европске уније за обезбеђивање минималног скупа услуга које широкопојасни приступ треба да обезбеди и на основу Пројекта надлежног министарства.

Одредбама чл. 5. и 6. Правилника уређена је додела опсега бројева географске нумерације привредном субјекту који је одређен за пружаоца услуге универзалног сервиса ради реализације приступа говорној комуникационој услузи, као и доступност услуга универзалног сервиса на фиксној локацији и провера доступности од стране Регулатора прикупљањем информација о географској распрострањености широкопојасних мрежа.

Одредбом члана 7. Правилника уређен је квалитет услуга које су дефинисане као минимални скуп услуга које одговарајући широкопојасни приступ интернету треба да обезбеди.

Одредбом члана 8. Правилника прописане су посебне мере за особе са инвалидитетом и социјално угрожене потрошаче. Између осталог, предвиђено је да се за особе са инвалидитетом, осим специфичне опреме, може обезбедити и прилагођено коришћење услуга путем апликација. Такође, уређена је категорија социјално угроженог потрошача у смислу овог правилника.

Одредбом члана 9. Правилника је предвиђена могућност да крајњи корисник може захтевати и плаћати само одређене услуге универзалног сервиса и да није дужан да плаћа накнаду за услуге које није тражио и које му нису потребне.

Одредбом члана 10. Правилника је дефинисано да крајњи корисници, осим физичких лица, могу бити микро, мала и средња правна лица и непрофитне организације.

Одредбама чл. 11. и 12. Правилника уређен је престанак важења Правилника о универзалном сервису („Службени гласник РС”, број 24/12) и ступање на снагу овог правилника.

IV. Предлог даљих активности

Предлаже се да Савет Регулатора размотри и усвоји Нацрт правилника, као и да се исти, након тога, у складу са одредбама чл. 36. и 37. Закона, упути на јавне консултације у трајању од 30 дана.

Након спроведених јавних консултација, извршиће се обрада и анализа приспелих мишљења и Савету Регулатора ће се доставити одговарајући Предлог правилника. По усвајању наведеног предлога акта, сагласно члану 60. став 5. Закона, тај општи акт се упућује надлежном министарству на даљу надлежност.

V. Процена финансијских средстава

За спровођење овог правилника није потребно обезбедити посебна средства у финансијском плану Регулатора.